

החברותא

בס"ד ערש"ק פרי האצטען י"א תשרי תשע"ו

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליין מס 514

פאציפיש יקרים - מעציצי דינא

במנחת חנוך (מצוה סס"ד) מביא מספרי דרוש אודות התשובה של בני נח שאינה מתקבלת. הענין שאצל בני נח התשובה מועילה רק מכאן ולהבא שלא יגיע להם העונש על מעשיהם הקודמים אבל עצם הרע של החטא נשאר בקיומו משא"כ אצל בני ישראל שייך חטא ושייך תשובה במהותה כמש"כ חטא חטאה ירושלים ושע"י תשובה מאהבה נעקר העוון מתחילתו עד שהזדונות נעשו לו כזכויות ואף בתשובה מיראה נעשה עכ"פ כשגגות. והמעם כי ישראל הם טוב בעצם, וע"י החטאים הלבישו עליהם את הרע וע"י תשובתם האמיתי חזרו לעצמותם.

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי (ל"ב, א) שאל הרבי הזקן מקצק משה רבינו היה עניו מאוד מכל אדם, וכיצד הרדיב לומר האזינו השמים? והשיב: כל כמה שאדם יותר שפל בעיניו יש לו יותר הזכות לתבוע מהשמים שיציתו לו.

הצור תמים פעלו (ל"ב, ד) רבי שמעון מירוסלב האריך ימים והגיע לזקנה מופלגת, שאלו אותו תלמידיו במה הארכת ימים? השיבם הרבי: תמיד קבלתי הכל באהבה ולא הרהרתי אחרי מעשיו של הקב"ה שהרי ברור כשמש כי כל מעשי ה' מוצדקים וטובים, אלא כשאדם שואל קושיות ומתלונן, מעלין אותו השמימה ומראים לו: ראה הכל טוב ובצדק, ואני אינני מתלונן, לכן לא מעלים אותי להיווכח בצדקת ה'.

אסתירה פני מהם אראה מה אחריתם (ל"ד, כ) משל למה הדבר דומה אבא שסרח עליו בנו תינוק הריהו מסתתר מפניו ועוזבו לנפשו, אבל משניח עליו מן החרכים, כל עוד נכשל ונופל וקם שוב אין האבא מתגלה לו, ואולם בעומדו על עברי פי פחת מיד יוצא ומצילו מן הסכנה שהרי ילדו רחמו הוא, כך כביכול נוהג הקב"ה בישראל בשעת ההסתר אף כשאסתירה פני מהם, גם אז אראה מה אחריתם.

וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים (ל"ג, א) הלשון איש אלקים נתכוון להעיד כי כל התעצמות במדות הטובות לא היו אלא לצד יראתו מאלקיו לא שהיה טבעו מסייעו אל הדבר וכו' אלא בערך האיש אשר לצד האלקים היה ירא.

וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל (ל"ג, א) הענין מתחלק לשני מהלכים תחילה היה משה מתבודד עם האלקים לקבל שפע הברכה לעצמו ואח"כ להשפיע את בני ישראל, רמז מוסר מנחילת לולב שדרך הגענועים בהולכה והובאה תחילה ששה קצוות בקבלת השפע לעצמן ואח"כ יורידן למטה וכך הכוונה בכל ברכה כאמרו בא"י אמה"ע המשכת השפע בעולמות ואח"כ הורדתם בעולמות התחתונות להשפיע לזולתן.

ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל (ל"ג, ה) ויהי מלשון צער רמז כי מלכות ישראל תהיה מתקיימת כשיהיו ישראל מתאספים ראשיהם ועוד וכו' וכשישראל בגדר זה הנה הנם ברום גדר ההצלחות ומלכותם תהיה בה הויה של קיום, צא ולמד כי מיום שנחלקו הלבבות ונחלקו המלכויות מה עלתה בידם?

וזאת ליהודה ויאמר וכו' (ל"ג, ו) רש"י מביא דרשת חז"ל (מכות יא) אמר משה מי גרם לראובן שיודה יהודה וכו'. לכאורה צ"ב הרי מצאנו במדרש (כ"ד פד יח) שראובן פתח בתשובה תחילה. אפשר לומר על פי מה ששאלו השואלים האם באמת היה ראובן הראשון שעשה תשובה הלא קין עשה תשובה כמש"כ ויאמר קין אל ה' גדול עוני מגשא אלא יש לומר שתשובת קין לא היתה מספקת כי עבירות שבין אדם לחבירו אינו נמחל עד שירצה את חבירו, וקין כאמרו גדול עוני מגשא לא על קברו של הבל אחיו כדי לרצותו, לעומת זאת ראובן למד מיהודה כאמרו צדקה ממנו הבין שעליו לרצות את יוסף בהשליכו אל הבור כזה הבינו יהודה וראובן שבין אדם לחבירו התנאי בצורך לרצות. ראובן למד מיהודה ובלמוד זה פתח בתשובה תחילה לגבי העברות שבין אדם לחבירו.

(הרב"צ פירד)



המשק שיחת הרא"ש זיע"א תשס"ה באה תשל"ה הובא ל'צפון' ע"מ א.א.

לכל זה. היא מסיתה אותנו לחשבו שהם היו גדולים ואנו לא יכולים להגיע אליהם. ולכן אנו יושבים עכשיו על הארץ כבר קרוב לאלפיים שנה ועדיין לא זכינו לבית השלישי.

קינדער, אם אתם רוצים שיבנה הבית השלישי לא להתפתות! בסופו של דבר המשיח יבוא כאשר יהיה שבת אחים גם יחד. איננו יודעים איך הרבש"ע יביא את המשיח "כי לא מחשבותי מחשבותיכם", אולם אני מאמין באמונה שלימה בביאת המשיח, אף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא, ומי שאומר שהוא לא יבוא הוא אפיקורס. בכדי שלא נאכל נהמא דכיסופא, המשיח יבוא כאשר אנו נעבוד את עבודתינו, וכאשר נגיע לביטול גמור בבחינת "ותערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן". וזה יהיה ע"י "שבת אחים גם יחד". כאשר יהיה בינינו אהבה ואחוה ושלוש ורעות, ולא יהיה שנאת חנים, ולא יהיה שנאה בין אחים, רק אז נגיע להיות כעולה וכקרבן. ואז יהיה בחינת "חוצפא כלפי שמייא", כדוגמת רבי עקיבא שיצאה נשמתו באחד. והוא שפרסם את הרבש"ע בכל העולמות "מלא כל הארץ כבודו", ורבש"ע אמר למלאכים אם לא תשתקו אני חוזר לבחינת תוהו ובוהו. לבחינה זו אנו צריכים להגיע כולנו, וע"י הביטול של שבת אחים גם יחד נזכה להיות כעולה וכקרבן.

רבש"ע אנו אומרים לפניך: בראת אותנו עם בחירה, ונתת בנו כזו אש של היצה"ר ששורף לנו כל הרף עין. אין לנו כח להמשיך לשאת את הכאבים ששלחת עלינו ואתה שולח לנו.

ואיך נגיע לכך שיהיה "ונשלמה פרים שפתינו" ועבודתנו תהיה באופן ש"תערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבן"? רק ע"י "ושכותי את כפי וראית את אחורי". השלימות הזו לא יכולה להיות אלא ע"י בחירה, ע"י הביטול של עצמו כעולה וכקרבן. וזה אינו יכול להיות רק אם נהיה ביחד ב"שבת אחים גם יחד". אז נזכה אחד את השני שיהיה "ויקבץ נדחנו מארבע כנפות הארץ". במצב שלנו אף אחד לא יכול להגיע לקבץ את הנידחים, מכיון שאיננו יכולים להגיע למקום בו הם שבויים, יש שם כאלו קליפות שאפילו הצדיקים האמיתיים לא יכולים להגיע לשם. לכן הגאולה תהיה ע"י "למעני למעני אעשה". וע"ז אנו מבקשים "למענד אלוקינו עשה ולא לנו, ראה עמידתנו דלים וריקים". ולשם כך עלינו להתאחד כל עם ישראל עם הצדיקים עמודי העולם.

אולם איך נוכל להתאחד עם הצדיקים בעוד שאנו מתנערים מהם ואומרים "הם היו אנשים גדולים אבל אנחנו לא יכולים". זה שקר! לא יתכן דבר כזה. אנו לא יכולים להיות בלעדיהם והם לא יכולים להתקיים בלעדינו. כל אחד יכול להגיע במדריגתו לבחינת דוד המלך, וכל אחד יכול להגיע במדריגתו לבחינתו של אברהם אבינו. כשם שלבן לא יכול להיות אדום ואדום לא יכול להיות ירוק. כך לכל אחד יש את הצבע שלו ולכל אחד יש את שורש הנפש שלו, וכל אחד יכול לעבוד ע"י שורש הנפש שלו. הרבי ר' זושא אמר שלא יענישו אותו על שלא היה אברהם אבינו, יתבעו ממנו שלא היה "זושא". אבל לכה הקליפה יש עצה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמי קודם

574

שאתה יחד עמנו באדמה. אתה נמצא איתנו בגלות ומושפל יחד איתנו. עכשיו הוא זמן מוכשר שיכול להיות "ויקבץ נידחנו מארבע כנפות הארץ" כי אתה נמצא עכשיו במדריגה הכי נמוכה בעולם, ועכשיו הוא בחינת משיח שגם הוא עכשיו באדמה, ומתוך גלות כזו ושחרות כזו וביטול כזה תצמח הגאולה.

רבש"ע, עכשיו הוא עת רצון ורחמים. לקחת כ"כ הרבה נהרות דם בבית הראשון והשני, ולקחת כ"כ הרבה דם בשנים האחרונות, שש מליון יהודים עשו מהם סבון. למי מסרת אותנו? לרשעים שלך! אנו אכן חטאנו לפניך אבל אתה רחום וחנון. מבקש אני ממך רבש"ע, מספיק הצרות של היהודים, מספיק עם הצרות של הפרט והכלל. ובעת הזה שהוא עת רצון ורחמים תקיים את הבקשה הזו. כל הצדיקים עומדים ובוכים לפניך. אין צדיק אחד מהחיילים בצבא שלך שלא בוכה לך שתגאלינו.

הדבר היחיד שאתה מבקש מאיתנו הוא תפילה. בשם כל ישראל אני בטוח שכל אחד רוצה בתשובה, וכי מי רוצה לסבול צרות. אוי, תן לנו לב בשר וקח מאיתנו את לב האבן, ותזכינו שנגיע ל"שבת אחים גם יחד", ונוכה שתפילותינו יהיו כעולה וכקרבת, ושיתקבצו כל הנידחים, אלו שטבעו בעמקי הקליפות במקומות שאף אחד לא יכול להגיע לשם רק אתה לבדך, למענד עשה ולא לנו ראה עמידתנו דלים וריקים, והחזר אותנו בחזרה לתשובה האמיתית, שלא יהיה עוד תשעה באב לכלל ישראל ולפרט ישראל. ותזכינו שיבנה הבית השלישי במהרה בימינו, אמן.

אנו צריכים כולנו להתאחד. תן לנו את הכח להתאחד, שלח לנו את הסיבות שנגיע כולנו לבחינת "שבת אחים גם יחד". רבש"ע, הרי אתה שומע אותי, אני מוכרח להאמין שאתה שומע אותי ואין כל פירוד ביני לבינך, באם לא אני מבקש ממך שלא אדבר. מה אני בסך הכל, "אנוש", אדם חוטא, ואם אני מדבר אני מוכרח להאמין שיותר לא תביא אותי לנסיגות. ואני לא יותר מבשר ודם. בשם כל ישראל אנו תובעים שנוכה לשבת אחים גם יחד, ויקבץ נדחינו מארבע כנפות הארץ. מספיק כבר עם הגלויות. נהרות דם כבר שפכו לפניך. היו צדיקים אמיתיים שנתנו לך הכל. זכית שעולמך מפורסם בפי כל, לא ממלאכים רק מאנוש בני בחירה. רבש"ע, תן לנו הכח שנוכה ביחד להגיע לביטול הזה שתערב לפניך עתירתנו כעולה וכקרבת, כי באם לא הרי אמרת למלאכים שתחזיר את העולם לתוהו ובוהו. יש לנו את היכולת להכריח אותך, אתה הרי נתת לנו את הכח לזה שנוכל להגיע לשלימות של עולה וקרבת. רבש"ע, אני מבקש ממך שיהיה כבר מספיק הצרות של עמד, ויהיה די לכאבים המרים של הפרט והכלל. אנו לא יכולים לשאת אותם עוד. תן לנו את כח הביטול שנחזור לבניה של הקרבנות שהיו בבית המקדש, בהם הראית לנו שנקריב עצמנו אליך, ובשביל זה צווית לנו להקריב לפניך קרבנות בכדי ללמד אותנו שאנו נגיע לבחינה של כעולה וכקרבת.

רבש"ע, אני מבקש ממך בשם כל ישראל, שכל אלו הנידחים יחזרו. עכשיו זה זמן

וימת שם משה עבד ה' (לה, ה) הקב"ה לא מצא עילה להביא מיתה על משה רבינו ע"ה אם לא שמצא לו אף בזה מקום שליחות על פי מאוח"ל (ברכות יח) עה"פ זאת הארץ אשר גשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר, מאי לאמר אמר הקב"ה למשה לך אמור להם שבועה שנשבעתי לכם כבר קיימתם לבניכם. משה רבינו תכף שנצטוו לו השליחות הלו אמר לנפשו שחי ונעבורה ומסר נפשו למיתה בכדי לעשות שליחות המקום ב"ה וב"ש.

וימת שם משה עבד ה' (לה, ה) הנה משה רבינו בחייו היה איש האלקים ובמיתתו נקרא עבד ה', משה בחר לעצמו להיות במיתתו עבד ה' יותר מבחייו איש האלקים כי כביכול היה גדול משם אלקים כידוע. ובחר לעצמו בחינת הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים כביכול ודפת"ח.

(לקט שכחה ופאה בשם הרה"ק מאפמא)

סוכות זמן שמחתנו והוא מעין עוה"ב, כי בעוה"ז אין השמחה בשלמות כדכתיב ישמח ה' במעשיו וכו' שמח לא כתוב אלא ישמח, אבל לישרי לב שמחה כשיהיה מתוקן כל העולם כי אז יהיה השמחה בשלמות. בני ישראל זוכין להתגלות להם מעין העתיד לבא בכח התשובה.

איתא בפוסקים שבמצות סוכה יש ענין מיוחד להתעסק בעצמו. והטעם דמצות סוכה היא זכר לענני הכבוד כמו שכתב הטור ובית יוסף (תרכ"ה) ובענני הכבוד כתוב וזה' הולך לפניו יומם ובעמוד אש לילה (שמות יג, כא) ועיין רש"י שם שכתב שהקב"ה בכבודו ובעצמו הלך לפניו, כן יש להתנהג בעצמו לעורר בחינה זאת אשר לשם כך מקיימן מצות סוכה.

איתא בילקוט טעם השמחה דחג הסוכות לגבי שאר רגלים. דגבי סוכות נאמר ג' פעמים שמחה ואילו בשבועות נאמר השמחה רק פעם אחד ובפסח לא נזכר השמחה כלל דפסח הוא חודש האביב שעדיין אין התבואה נגמרה כלל, ולפיכך אין כאן שום שמחה, בשבועות חג הקציר יש כבר שמחה על התבואה ואילו שלימות השמחה בחג הסוכות חג האסיף, עכת"ד יש לבאר זה שהתורה נקראת תבואה, ועפי"ז יש לומר דג' התקופות ישנן בתבואה רוחנית ביציאת מצרים נתגלה ענין האמונה ב"ה. בשבועות זמן מתן תורתנו ובחג הסוכות כבר עסוקים בקיום התורה והמצוות ולכך נאמר בו ג' פעמים שמחה...

(פנינים לאדמו"ר מליובאוויטש)

הגמרא במסכת ע"ז (דף ב') דרש ר"ח לעתיד לבא מביא הקב"ה ס"ת ומניחו בחיקו ואומר כל מי שעסק בתורה יבא ויקבל שכר, באו עכו"ם וכו' יאמר להם מצוה קלה יש לי וסוכה שמה לכו ועשו אותה והקב"ה מקדיר עליהם חמה וכל אחד מבטם בסוכתו ויוצא וכו'. והא מצטער פטור מסוכה? נהי דפטור מי מבטם וכו' ע"ש. ענין המבטם במצות סוכה כי בזה שביעט גרם לעצמו גם לביטול מצות לולב וארבעת המינים. נמצא שהבועט בסוכה בעט באחדות ולא נשאר בידם כלום. (מתוך תולדות יעקב יוסף ע"ש) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר וכו' (ויקרא כג, מ) הסדר בתורה אתרוג לולב הדס וערבה, הסדר בגמרא (סוכה כט ע"ב) מפרש תחלה לולב הדס וערבה ואח"כ דיני אתרוג וכן ברמב"ם ובשו"ע. התירוץ לפי שהלולב נאגד עם ההדס והערבה האיגוד מקדימה בערך והדר מפרש להו לאתרוג וד"ל.

(תוספות יו"ט)

ביום רביעי, ב' דחווה"מ תתקיים אי"ה נסיעה למירון
היציאה בשעה 12.00 בצהריים מרח' החשמונאים

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים
☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע
נלב"ע מוצאי יום כפור י"א תשרי תשס"ד ת. נ. צ. ב. ה.

